

Asia: VN/4300/2023

Valtioneuvoston asetus perusopetuksen jälkeisen koulutuksen valtakunnallisesta hakumenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (jatkossa Karvi) kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ehdotetusta lisäyksestä valtioneuvoston asetukseen 834/2021. Karvi pitää tärkeänä, että valtioneuvoston asetusta päivitetään lisäämällä uusi 5 a §, jossa säädetään aloituspaikkojen määrästä. Muutosesitys on perusteltu sekä hakijoiden oikeusturvan kannalta, ja siksi että koulutuspaikka voidaan varmistaa myös niille nuorille, joilla ei sairauden tai vamman vuoksi ole mahdollisuutta siirtyä suoraan tutkintotavoitteiseen koulutukseen.

Oppivelvollisuuden laajennuttua ohjaus- ja valvontavastuu on opetuksen ja koulutuksen järjestäjillä sekä opiskelijan asuinkunnalla, jonka tehtävänä on viime kädessä ohjata nuori hänelle soveltuvaan koulutukseen. Yleensä tämä soveltuva koulutus on tutkintoon valmentavaa koulutusta (TUVA) ja tarvittaessa työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta (TELMA). TELMA-opiskelijoiksi hakeutuu entistä vaikeammassa tilanteessa olevia nuoria, joiden ei ole aiemmin ajateltu kuuluvan oppivelvollisuuden piiriin.

Kaikkia TELMA-koulutuksen kohderyhmään kuuluvia voi olla haasteellista tunnistaa, eikä heidän lukumääränsä ole tarkkaan tiedossa, ja tästä syystä koulutuksen järjestäjillä tulee olla mahdollisuus lisätä TELMA-koulutuksen paikkoja hakuajan päätyttyä. Koulutuksen järjestäjien ja valvontavastuuta toteuttavien viranomaisten on kuitenkin muistettava, että oppivelvollisuuden laajentumisen myötä edelleenkin kaikki vaikeimmin vammaiset nuoret eivät ole terveydentilaltaan opiskelukuntoisia, jolloin vastaisuudessakin oppivelvollisuuden keskeyttämisen tulee olla vaihto-ehto, mikäli perusteellisten selvitysten jälkeenkin nuoren ei katsota olevan mahdollista jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista.

Karvin aiempien arviointitulosten mukaan jo ennen oppivelvollisuuden laajentumista nivelvaiheen koulutusten tarjonnassa on ollut jonkin verran alueellisia eroja. Kaikilla alueilla ei ole ollut riittävästi koulutusta kysyntään nähden. Valmentavan koulutuksen sekä vaativan erityisen tuen saatavuus ja koulutuspaikkojen riittävyys eri alueilla tulee varmistaa yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä koulutuksen järjestäjien kesken. Myös opiskelijoiden mahdollisuuksia siirtyä tarvittaessa tuen muodosta toiseen tulee parantaa. Keskeistä tässä on yleisten oppilaitosten ja erityisoppilaitosten tiivis yhteistyö. Karvi toteuttaa vuosina 2022-2024 arvioinnin opinto-ohjauksen toteuttamisen uusista muodoista eri kouluasteilla sekä TUVA-, TELMA- ja Opistovuosi-koulutuksissa. Ensimmäiset tulokset arvioinnista julkaistaan syksyllä 2023.

Jokio Kati

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus - Yleissivistävä yksikkö